

PREZES
REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ
W KATOWICACH

Katowice, 19 października 2023 r.

Znak: WK-610/24/4/23

Pan
Piotr Tyrlik
Wójt Gminy
Węgierska Górka

Wystąpienie pokontrolne

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach od 10 lipca 2023 r. do 21 sierpnia 2023 r. kontrolę kompleksową gospodarki finansowej **Gminy Węgierska Górka** za okres od 1 stycznia 2019 r. do 21 sierpnia 2023 r.

Ustalenia kontroli zawarte zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 21 sierpnia 2023 r. przez Wójta oraz Skarbnika Gminy Węgierska Górka, którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce kontrolowanej.

Poniżej przedstawiam poszczególne nieprawidłowości, wskazując wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowe wykonywanie czynności służbowych, stosownie do art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1325).

W zakresie zamówień publicznych i realizacji zadań:

- *W 2022 r. przeprowadzono postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego, w trybie podstawowym bez przeprowadzenia negocjacji, pn.: „Budowa budynku użyteczności publicznej w Żabnicy na cele kulturalne wraz z infrastrukturą techniczną” o wartości umownej 2.950.041,77 zł brutto, w którym zaniechano wezwania wykonawcy, którego oferta została najwyżej oceniona, w trybie art. 128 ust. 1 i ust. 4 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1710 z późn. zm.), do złożenia wyjaśnień dotyczących złożonych przez niego podmiotowych środków dowodowych.*

W złożonym, na wezwanie Zamawiającego, wykazie osób, skierowanych przez wykonawcę do realizacji zamówienia publicznego, wskazano m.in. kierownika budowy, posiadającego uprawnienia budowlane do kierowania robotami budowlanymi w specjalności konstrukcyjno-budowlanej nr 112/90, nie wskazując przy tym, iż owe uprawnienia mają ograniczony zakres czy też wydano je bez ograniczeń (wykonawca nie załączył dokumentu uprawnień).

Zamawiający, w specyfikacji warunków zamówienia, wymagał wykazania przez wykonawcę dysponowania taką osobą do kierowania robotami budowlanymi w tej specjalności bez ograniczeń.

Zgodnie z wyjaśnieniami, komisja przetargowa dokonała weryfikacji zakresu powyższych uprawnień w oparciu o interpretację Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa.

Zauważyć należy, iż przytoczona w wyjaśnieniach interpretacja opublikowana została na stronie PINB 22 grudnia 2022 r., a zawiadomienie o wyborze najkorzystniejszej oferty pochodzi z dnia 17 listopada 2022 r.

Ponadto, złożony przed zawarciem umowy, dokument uprawnień (decyzja nr 112/90 B-B z czerwca 1990 r., wydana na podstawie rozporządzenia Ministra Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska z dnia 20 lutego 1975 r. w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie) potwierdzał brak spełniania warunków udziału przez wykonawcę. Dokument wskazywał, iż technik budowlany posiada przygotowanie zawodowe uprawniające do pełnienia samodzielnej funkcji kierownika budowy i robót w specjalności konstrukcyjno-budowlanej i jest upoważniony do: kierowania, nadzorowania i kontrolowania budowy i robót (...) w zakresie wszelkich budynków i innych budowli o powszechnie znanych rozwiązaniach konstrukcyjnych, z wyłączeniem (...).

Powyższa treść uprawnień, tj. wskazanie na wykształcenie oraz zwrot o powszechnie znanych rozwiązaniach konstrukcyjnych, przesądza o ograniczonym ich zakresie. Tym samym udzielono zamówienia wykonawcy, który nie wykazał spełniania warunków udziału w danym postępowaniu i jednocześnie jego oferta podlegała odrzuceniu, czym naruszono art. 17 ust. 2 w związku z art. 57 pkt 2 oraz art. art. 226 ust. 1 pkt 2 lit. b ww. ustawy.

Ocena spełnienia przez wykonawcę warunków udziału w postępowaniu należała do Członków Komisji Przetargowej, powołanej zarządzeniem Nr W.0050.099.2022 Wójta Gminy Węgierska Górka z dnia 14 września 2022 r. Za przeprowadzenie ww. postępowania o udzielenie zamówienia publicznego odpowiedzialność ponosi p. Marian Kurowski – Zastępca Wójta Gminy Węgierska Górka.

Wniosek nr 1

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Węgierska Górka wykonującymi czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego w zakresie rzetelnego badania i oceny ofert pod kątem wykazania spełniania warunków udziału w postępowaniu, stosownie do przepisów art. 17 ust. 2, art. 57 pkt 2, art. 128 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1605 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2023 r., poz. 1270 z późn. zm.).

W zakresie dochodów budżetowych:

- W latach 2019 - 2023 (do dnia kontroli), nieprawidłowo przeprowadzono czynności mające na celu ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności danych wykazanych przez podatników podatku od nieruchomości o posiadanych nieruchomościach oraz nie wezwano podatników do złożenia korekt informacji oraz deklaracji na podatek od nieruchomości, a także do wyjaśnienia przyczyn ich niezłożenia. Było to niezgodne z art. 272 pkt 2 i 3, art. 274a § 1 i § 2 oraz art. 281 § 1 i § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2018 r., poz. 800 z późn. zm.), w związku z art. 1a ust. 1 pkt 3, art. 2 ust. 1 pkt 1 i 3, art. 6 ust. 6 i ust. 9 pkt 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2018 r., poz. 1445 z późn. zm.) oraz art. 3 pkt 9 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2018 r., poz. 1202 z późn. zm.).

Powyższe dotyczyło podatników (osoby prawnej) o numerze karty kontowej 1/48 oraz podatników (osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą) o numerach kart kontowych: 3/2501 (3/762), 3/2073, 2/1699 (od I/2023 - nr ewid.12/60107), 13/30034, 13/30026, 4/1080.

Z ogólnodostępnych stron internetowych wynikało, że na nieruchomościach ww. podatników, na których prowadzona jest działalność gospodarcza, znajdowały się budowle (tj. parkingi wyłożone

koszka, płytami betonowymi oraz nawierzchnią asfaltową, place, drogi wewnętrzne, ogrodzenie, bramy wjazdowe, latarnie), których podatnicy nie deklaruwali w złożonych deklaracjach podatkowych i informacjach na podatek od nieruchomości.

Podatnik o numerze karty kontowej 4/1080 nie zadeklarował także gruntu związanego z prowadzeniem działalności gospodarczej.

W trakcie kontroli, na wezwanie organu podatkowego, podatnicy o numerach kart kontowych: 3/2501 (3/762), 3/2073, 2/1699 (od 1/2023 - nr ewid.12/60107), 13/30034, 13/30026, 4/1080, 1/48 złożyli korekty informacji o nieruchomościach i obiektach budowlanych oraz korektę deklaracji za lata 2019 - 2023, w których wykazali do opodatkowania budowle. Podatnik o numerze karty kontowej 4/1080, w korekcie informacji wykazał również grunt związany z prowadzeniem działalności gospodarczej, a podatnik nr 13/30034 w korekcie informacji zadeklarował zwiększoną powierzchnię gruntu związanego z działalnością gospodarczą.

Łączny przypis podatku od nieruchomości na kartach kontowych ww. podatników za lata 2019 - 2023 wynosił łącznie 31.185,00 zł.

Dwaj podatnicy w złożonych w dniu 18 lipca 2023 r. korektach informacji nadal nie zadeklarowali wszystkich budowli związanych z działalnością gospodarczą, podatnik o nr karty kontowej 2/1699 (od 01/2023 nr ewid.12/60107), nie wykazał utwardzonego placu z kostki, latarni, ogrodzenia wraz z bramą wjazdową, a podatnik o nr karty kontowej 4/1080 nie wykazał wjazdu wyłożonego kostką brukową oraz wyłożonych płytami chodnikowymi tarasów, z których korzystają klienci korzystający z usług podatnika.

Zadania w zakresie m.in. wymiaru podatku od nieruchomości, rolnego i leśnego od osób prawnych i fizycznych, czynności sprawdzających, prowadzenia kart kontowych podatników oraz ich aktualizacja, prowadzenie ewidencji podatkowej nieruchomości należały do pracowników Referatu Finansów, Podatków i Opłat. Nadzór w tym zakresie należał do p. Lucyny Sporek – Skarbnika Gminy Węgierska Góra.

Wniosek nr 2

Podjąć dalsze działania celem ustalenia prawidłowej podstawy opodatkowania nieruchomości pozostających w posiadaniu podatników o nr kart kontowych 2/1699 (od 01/2023 nr ewid.12/60107), 4/1080, a w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości wszcząć, w trybie art. 165 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2651 z późn. zm.), postępowanie podatkowe w celu prawidłowego opodatkowania ww. nieruchomości, mając na uwadze art. 2 ust. 1 pkt 3, art. 4 ust. 5, art. 6 ust. 2 i ust. 6 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 70).

Wniosek nr 3

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Finansów, Podatków i Opłat w zakresie dokonywania czynności sprawdzających informacje o nieruchomościach i obiektach budowlanych oraz deklaracje w sprawie podatku od nieruchomości, stosownie do art. 272 pkt 1 lit. a i pkt 3, art. 274a § 1 i § 2, art. 281 § 1 i § 2, art. 198 § 1, art. 21 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2022 r., poz. 2651 z późn. zm.), w związku z art. 2 ust. 1 pkt 1 i 3, art. 1a ust.1 pkt 3, art. 6 ust.2, ust. 6, ust. 9 pkt 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2023 r., poz. 70), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r., poz.1270 z późn. zm.).

- W latach 2019 - 2022 Gmina Węgierska Górka pobrała bez tytułu prawnego od mieszkańców Gminy dochody z tytułu wykonania dla nich przyłączy wodociągowych, realizowanych na terenie sołectw: Cisiec i Cięcina, w wysokości 25% kosztów zadania. Naruszono tym art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2018 r., poz. 1152 z późn.) w związku z art. 5 ust. 1 pkt 1, art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.) oraz art. 3 ust. 1, art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2018 r., poz. 1530 z późn. zm.).

„Budowę odcinków sieci wodociągowej wraz z przyłączami w gminie Węgierska Górka” realizowało prywatne przedsiębiorstwo, a inwestorem była Spółka Beskid-Ekosystem Sp. z o.o. w Cięcinie (w której Gmina Węgierska Górka posiada 91,37% udziałów), na podstawie umowy zawartej w 2017 r. ze Związkiem Międzygminnym ds. Ekologii w Żywcu o współdziałaniu przy realizacji Fazy II A Projektu pn.: „Oczyszczanie ścieków na Żywiecczyźnie”.

Ze statutu Związku, obowiązującego w okresie objętym kontrolą wynika m.in., iż to zadaniem Związku było wybudowanie sieci wodociągowo-kanalizacyjnej w ramach ww. projektu oraz pozyskiwanie środków pieniężnych i dysponowanie nimi na potrzeby ww. zadania.

Gmina Węgierska Górka nie realizowała zadania „Budowa odcinków sieci wodociągowej wraz z przyłączami (...)” i nie poniosła kosztów w tym zakresie. Zarówno uchwały budżetowe, jak i uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej Gminy Węgierska Górka, na lata 2019 - 2023, nie przewidywały wydatków na to zadanie inwestycyjne.

Pomimo tego, w latach 2019 - 2021 (po wykonaniu przez spółkę ww. przyłączy) zawarto z mieszkańcami Gminy umowy, w których wskazano, iż inwestor zobowiązuje się do wykonania na rzecz posiadacza nieruchomości przyłącza nieruchomości do sieci wodociągowej, przy czym nie podano kto jest inwestorem.

Na podstawie zawartych umów w latach 2019 - 2022 Gmina wystawiła na mieszkańców faktury Vat za wykonanie przyłącza wodociągowego na łączną kwotę netto 214.717,70 zł, przy czym do dnia kontroli zrealizowano dochody z tego tytułu w kwocie 211.132,51 zł, a kwota 3.585,19 zł jest prezentowana w księgach rachunkowych jako zaległości z tytułu nieuregulowanych przez mieszkańców należności wynikających z zawartych ww. umów.

Zgodnie z wyjaśnieniami Wójta Gminy Węgierska Górka, dochody pobrano tytułem wsparcia zadań inwestycyjnych z zakresu gospodarki wodno-ściekowej, na podstawie zawartych z mieszkańcami, w latach 2019 - 2021, umów cywilno-prawnych (w ilości 279), zgodnie z art. 353¹ ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks Cywilny. Pozyskane dochody Gmina Węgierska Górka przeznaczyła na cele związane z inwestycjami w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.

Umowy z mieszkańcami Gminy ze strony Gminy Węgierska Górka podpisał p. Piotr Tyrlik – Wójt Gminy oraz p. Lucyna Sporek – Skarbnik Gminy.

Wniosek nr 4

Zaprzestać pobierania dochodów od mieszkańców Gminy Węgierska Górka z tytułu wykonania przyłączy wodociągowych zrealizowanych na terenie sołectw: Cisiec i Cięcina oraz rozliczyć z inwestorem zadania pobrane z tego tytułu dochody w latach 2019 - 2022, mając na uwadze art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2023 r., poz. 537 z późn. zm.), w związku z art. 5 ust. 1 pkt 1, art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach

publicznych (Dz. U. z 2023 r., poz.1270 z późn. zm.) oraz art. 3 ust. 1, art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2022 r., poz. 2267 z późn. zm.).

W zakresie realizacji planu finansowego:

- *W 2020 r. w Urzędzie Gminy Węgierska Górka dokonano wydatków, które nie miały pokrycia w planie finansowym jednostki, czym naruszono art. 44 ust. 1 pkt 3, art. 254 pkt 3 w związku z art. 52 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.).*

Przekroczenia planu wydatków stwierdzono w zakresie dwóch wydatków o łącznej wartości 2.065,62 zł, poniesionych wg następującej klasyfikacji budżetowej:

- *dział 855, rozdział 85502, § 2910 – na dzień 23 października 2020 r. przekroczone plan wydatków o kwotę 1.957,62 zł, zwiększenia planu finansowego wydatków dokonano 30 października 2020 r.*
- *dział 852, rozdział 85295, § 4360 – na dzień 12 lutego 2020 r. przekroczone plan wydatków o kwotę 108,00 zł, zwiększenia planu finansowego wydatków dokonano 18 lutego 2020 r.*

Zgodnie z wyjaśnieniami, przyczyną nieprawidłowości w pierwszym przypadku była konieczność terminowego odprowadzenia do budżetu państwa pobranych dochodów budżetowych związanych z realizacją zadań zleconych (nienależnie pobranych świadczeń). W drugim przypadku przyczyną opóźnienia w sporządzeniu projektu zmiany planu finansowego przez Skarbnika Gminy było skumulowanie jego obowiązków.

Zadania w zakresie przygotowania projektów zarządzeń w sprawie zmian w budżecie Gminy Węgierska Górka oraz w zakresie prowadzenia rachunkowości jednostki, w tym dokonywania wstępnej kontroli zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym należały do p. Lucyna Sporek – Skarbnika Gminy Węgierska Górka.

Zatwierdzenia do wypłaty dokonał p. Piotr Tyrlik – Wójt Gminy Węgierska Górka.

Wniosek nr 5

Zapewnić dokonywanie wydatków zgodnie z planem finansowym Urzędu Gminy Węgierska Górka, stosownie do art. 44 ust. 1 pkt 3, art. 52 ust. 1 pkt 2 oraz art. 254 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1270 z późn. zm.) oraz wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Węgierska Górka w zakresie dokonywania wstępnej kontroli zgodności operacji finansowej z planem finansowym, mając na uwadze art. 54 ust. 3, art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 tej ustawy.

W zakresie wydatków z tytułu wynagrodzeń:

- *W 2022 r. nieprawidłowo naliczono nagrodę jubileuszową dla trzech pracowników Urzędu Gminy Węgierska Górka bez uwzględnienia dodatku specjalnego oraz premii kwartalnej przyznanych im przed trzema i dwunastoma miesiącami bezpośrednio poprzedzającymi miesiąc nabycia prawa do tej nagrody w średniej wysokości z tego okresu.*

Działaniem tym naruszono art. 38 ust. 4 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz.U. z 2022 r. poz. 530), w związku z § 16 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 8 stycznia 1997 r. w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop (Dz. U. Nr 2, poz. 14 z późn. zm.).

Powyższe dotyczyło:

- pracownika, któremu w nagrodzie jubileuszowej nie uwzględniono średniej wysokości premii kwartalnej oraz dodatku specjalnego, które były mu przyznane przed trzema i dwunastoma miesiącami bezpośrednio poprzedzającymi miesiąc nabycia prawa do tej nagrody.

Różnica w wypłacie nagrody jubileuszowej wynosiła: 436,63 zł,

- pracownika, któremu w nagrodzie jubileuszowej nie uwzględniono średniej wysokości premii kwartalnej, która była mu przyznana przed dwunastoma miesiącami bezpośrednio poprzedzającymi miesiąc nabycia prawa do tej nagrody.

Różnica w wypłacie nagrody jubileuszowej wynosiła: 833,56 zł,

- pracownika, któremu do podstawy wypłaty nagrody jubileuszowej wliczono dodatek specjalny z miesiąca nabycia prawa do nagrody, a nie w średniej wysokości przyznanego dodatku za okres 3 miesięcy oraz nie uwzględniono w nagrodzie jubileuszowej średniej wysokości premii kwartalnej, która była mu przyznana w okresie 12 miesięcy bezpośrednio poprzedzających miesiąc nabycia prawa. Różnica w wypłacie nagrody jubileuszowej wynosiła: 1.159,58 zł.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników Urzędu, przyczyną powyższego było przyjęcie przy ustalaniu podstawy wymiaru nagrody jubileuszowej tylko dodatku specjalnego przysługującego pracownikowi samorządowemu w dniu nabycia prawa do nagrody. Premia kwartalna nie została uwzględniona przy ustalaniu podstawy wymiaru nagrody jubileuszowej wskazanych pracowników, ponieważ uznano, iż nie miała charakteru roszczeniowego, nie stanowiła więc składnika wynagrodzenia za pracę, zatem nie mieści się w pojęciu wynagrodzenia urlopowego, a więc i ekwiwalentu urlopowego.

Obowiązki w zakresie naliczenia nagród jubileuszowych należały do Inspektora ds. płac i opłaty miejscowej. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Lucyna Sporek – Skarbnik Gminy Węgierska Górka.

Wniosek nr 6

Podjąć działania w celu prawidłowego naliczenia nagród jubileuszowych wypłaconych w 2022 r. dla pracowników Urzędu Gminy Węgierska Górka, tj. zgodnie z art. 38 ust. 4 ustawy o pracownikach samorządowych (Dz.U. z 2022 r. poz.530), w związku z § 16 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 8 stycznia 1997 r. w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop (Dz. U. Nr 2, poz. 14 z późn. zm.).

Wniosek nr 7

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Węgierska Górka w zakresie naliczania i wypłacania pracownikom nagród jubileuszowych zgodnie z wymogami wynikającymi z art. 38 ust. 4 ustawy o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2022 r. poz.530), w związku z § 16 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 8 stycznia 1997 r. w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop (Dz. U. Nr 2, poz. 14 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023r. poz. 1270 z późn. zm.).

- W 2023 r. nie przekazano Radzie Gminy Węgierska Górka sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli w szkołach prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego za 2022 r. w terminie 7 dni od jego sporządzenia, co było niezgodne z art. 30a ust. 5 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2021 r. poz. 1762 z późn. zm.).

Ponadto, w przedłożonej do kontroli dokumentacji brak daty potwierdzenia przekazania sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli w szkołach prowadzonych przez Gminę Węgierska Górka do dyrektorów placówek oświatowych w Węgierskiej Górcie oraz brak daty potwierdzenia przekazania korekty ww. sprawozdania za 2022 r. do związków zawodowych działających w Gminie Węgierska Górka oraz dyrektorów placówek oświatowych. Powyższe uniemożliwiło ustalenie terminu przekazania sprawozdań i korekt do ww. odbiorców.

Zgodnie z wyjaśnieniami Rada Gminy Węgierska Górka została obligatoryjnie poinformowana o dokonanej analizie jednorazowego dodatku uzupełniającego dla nauczycieli za rok 2022, natomiast sprawozdanie zostało przekazane dyrektorom placówek oświatowych, odbiór sprawozdań został potwierdzony podpisem. Na fakt braku potwierdzenia korekty sprawozdania miało wpływ to, że kwota różnicy do wypłaty nie uległa zmianie w stosunku do sprawozdania z dnia 23 stycznia 2023 r.

Osobą odpowiedzialną za przedkładanie sprawozdań ww. odbiorcom był Kierownik Gminnego Zespołu Ekonomiczno-Administracyjnego Szkół w Węgierskiej Górcie, nadzór w tym zakresie sprawował p. Piotr Tyrlik – Wójt Gminy Węgierska Górka.

Wniosek nr 8

Zapewnić terminowe przedkładanie sprawozdań z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli w szkołach prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego, zgodnie z art. 30a ust. 5 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2023 r. poz. 984 z późn. zm.), mając na uwadze art. 30 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.) oraz 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.).

W zakresie ustaleń ogólnie-organizacyjnych:

- W latach 2022 - 2023 nie zapewniono prawidłowego prowadzenia audytu wewnętrznego, czym naruszono art. 278 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 305 z późn. zm.).*

W dniu 21 stycznia 2022 r. zawarto umowę z usługodawcą na okres roku, tj. od 21 stycznia do 31 grudnia 2022 r., pomimo iż na dzień jej zawarcia, kwota dochodów i przychodów oraz kwota wydatków i rozchodów w budżecie Gminy przyjętym uchwałą Nr 0007.XXVI.288.2021 z dnia 29 grudnia 2021 r. ze zmianami przekroczyła 100.000 tys. zł.

Ponadto ustalono, że w 2023 r. postępowanie o nabór na wolne stanowisko urzędnicze – audytora wewnętrznego zostało wszczęte dopiero 3 lipca 2023 r., mimo iż kwota dochodów i przychodów oraz kwota wydatków i rozchodów w budżecie Gminy Węgierska Górka na rok 2023, przyjętym uchwałą Nr 0007.XXXIII.353.2022 Rady Gminy Węgierska Górka z dnia 28 grudnia 2022 r., przekroczyła 100.000 tys. zł.

Kolejne postępowanie na wolne stanowisko urzędnicze – audytora wewnętrznego wszczęto w dniu 27 lipca 2023 r. Audytora wewnętrznego zatrudniono na podstawie umowy o pracę zawartej w dniu 16 sierpnia 2023 r. na czas określony od 16 sierpnia 2023 r. do 15 lutego 2024 r.

Za gospodarkę finansową jednostki oraz realizację zadań związanych z audytem wewnętrznym odpowiedzialność ponosi p. Piotr Tyrlik – Wójt Gminy Węgierska Górka.

Wniosek nr 9

Zapewnić prawidłowe prowadzenie audytu wewnętrznego, stosownie do art. 278 ust. 3, art. 275 i art. 276 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.).

W zakresie przekazania mienia do jednostek organizacyjnych:

- *W latach 2019 - 2023 (do dnia zakończenia kontroli) nie podjęto wiążących działań mających na celu oddanie w trwałe zarząd nieruchomości będących we władaniu dziesięciu jednostek budżetowych Gminy Węgierska Górka. Było to niezgodne z art. 43 ust. 1 w związku z art. 12 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2018 r. poz. 2204 z późn. zm.) oraz art. 50 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018 r., poz. 994 z późn. zm.) i art. 61 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2018 r., poz. 2096 z późn. zm.).*

Jednostki budżetowe (pięć szkół podstawowych oraz pięć przedszkoli) władały nieruchomościami na mocy zawartych z nimi umów użyczenia.

Zgodnie z wyjaśnieniami Wójta Gminy, art. 18 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami wskazuje na dopuszczalne formy władania nieruchomością przez jednostki organizacyjne, w tym na użyczenie.

Zauważyć należy, iż spośród wszystkich form władania wyszczególnionych w art. 18 ww. ustawy o gospodarce nieruchomościami, trwałe zarząd jest jedynym prawidłowym sposobem przekazania mienia do korzystania jednostce budżetowej przez gminę, która ją utworzyła. Jednostka budżetowa nie ma osobowości prawnej i wykonuje czynności prawne tylko w imieniu gminy. Zawarcie w takiej sytuacji umowy (najmu, dzierżawy, użyczenia) między gminą a jej jednostką budżetową jest zawarciem umowy z samym sobą, a nie czynnością dwustronną, na co wskazują przepisy art. 70, art. 659 i art. 693 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks Cywilny (Dz. U. z 2018 r., poz. 1025 z późn. zm.).

Nieprawidłowość w tym zakresie stwierdzono również w trakcie poprzedniej kontroli kompleksowej, co znalazło odzwierciedlenie w wystąpieniu pokontrolnym Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach Znak: WK-610/26/4/19/20 z dnia 3 stycznia 2020 r.

Pomimo, że ww. jednostkom organizacyjnym nie przekazano mienia w trwałe zarząd, to w bilansach wszystkich szkół podstawowych, sporządzonych za lata 2019-2022, wykazano wartości budynków i budowli (szkół, placów zabaw oraz boisk). Nieruchomości te nie były ujęte w ewidencji księgowej Urzędu.

Powyższe było niezgodne z zasadami klasyfikacji środków trwałych i ich ewidencji określonych w art. 3 ust. 1 pkt 15 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r., poz. 351 z późn. zm.) oraz postanowieniach § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 13 września 2017 r. (Dz. U. z 2017 r., poz. 1911 z późn. zm.).

Jak wyjaśniono w trakcie kontroli, wartości budynków i budowli wykazywane były w bilansach jednostek od 1994 r. w związku z przejęciem w tym roku przez gminę obowiązkowych zadań własnych w zakresie prowadzenia szkół podstawowych. Wówczas mienie tych szkół przekazane zostało przez Skarb Państwa nieodpłatnie Gminie.

Należy zauważyć, że to gmina nabywa mienie na własność, a ewidencja środków trwałych nabytych przez gminę jest prowadzona w Urzędzie Gminy. Dopiero na podstawie decyzji o trwałym zarządzie składniki mienia mogą zostać przekazane do jednostki i ujęte w ewidencji księgowej tej jednostki.

Nieprawidłowość w zakresie braku ustanowienia trwałego zarządu na nieruchomościach przekazanych jednostkom organizacyjnym stwierdzono także podczas ostatniej kontroli, co znalazło swój wyraz w wystąpieniu pokontrolnym Prezesa RIO w Katowicach Znak: znak WK-610/26/4/19/20 z dnia 3 stycznia 2020 r.

W myśl art. 30 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2018 r., poz. 994 z późn. zm.), gospodarowanie mieniem komunalnym należy do zadań Wójta Gminy.

Wniosek nr 10

Podjąć skuteczne działania w celu ustanowienia na rzecz jednostek organizacyjnych Gminy Węgierska Górka, nieposiadających osobowości prawnej, korzystających z nieruchomości gminnych, trwałego zarządu tymi nieruchomościami w oparciu o unormowania art. 43 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2023 r., poz. 344 z późn. zm.), w celu zapewnienia realizacji zasad wynikających z zapisów art. 12 ww. ustawy, w związku z art. 50 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r., poz. 40 z późn. zm.) oraz art. 61 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r., poz. 775 z późn. zm.), mając na uwadze, iż jest to jedyna właściwa forma przekazania mienia do korzystania jednostce budżetowej, przez gminę, która ją utworzyła.

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1325) sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, **w terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków pokontrolnych zawartych w niniejszym wystąpieniu przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń **w zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4 ustawy** z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wnosić do **Kolegium** tutejszej Izby, **w terminie 14 dni** od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Prezes
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Katowicach
Daniel Kołodziej

Daniel Kołodziej

Elektronicznie podpisany przez
Daniel Kołodziej
Data: 2023.10.19 12:30:01 +02'00'